

Відповідно до рис.1. прогнозована величина державних запозичень на наступні періоди може бути розрахована з використанням рівняння $y = 44,857e^{0,4781x}$ з рівнем довіри 98,01%. Як бачимо з рис. 1 на прогнозні показники державних запозичень на 2018 рік можуть збільшитись в чотири рази, тому потрібно кардинально змінювати систему здійснення державних запозичень.

Але недоліком експоненціальної трендової моделі є те, що при обрахунку майбутніх періодів не враховуються фактори та чинники, що можуть вплинути на державні запозичення.

1. Бюджетний кодекс [Електронний ресурс] /Законодавство України /Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2456-17/para241#n2412>. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за 2015 рік/ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ -II) впровадження», USAID. – К., 2016. – 80 с. 3. Бюджетний моніторинг: Аналіз виконання бюджету за січень–червень 2016 року / ІБСЕД, Проект «Зміцнення місцевої фінансової ініціативи (ЗМФІ-II) впровадження», USAID. — К., 2016. — 80 с. 4. Закон України «Про Державний бюджет України на 2017 рік» від 21.12.2016 № 1801-VIII [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/1801-195>. Закон України «Про Державний бюджет України на 2016 рік» від 25.12.2015 № 928-VIII [Електронний ресурс]// Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/928-196>. Плєць, І. І. Моделювання факторів та динаміки внутрішнього державного боргу / І. І Плєць// Економіка та держава. – 2012 р. - № 8. – С. 84-87

УДК 336.02

С.С. МАЛЕЦЬ

аспірант,

Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

ЗАГАЛЬНІ ТЕНДЕНЦІЇ ОПОДАТКУВАННЯ У КРАЇНАХ ЄС

Створення Європейського Союзу (Маастрихтський договір підписаний у 1992 р. і введений в дію у 1993 році) визначило основні положення країн ЄС щодо уніфікації непрямих податків: ПДВ сплачується в країні походження, єдність основної ставки ПДВ (не менше 15%) та пільгової (не менше 5%), обмежене коло товарів, яке може бути звільнено від сплати ПДВ (переважно соціального призначення); уніфікація акцизів – на деякі товари (чай, сіль, цукор) відмінені, на інші (включаючи каву) встановлені єдині ставки. Також відрегульовані правила визначення оподатковуваного прибутку, зокрема, в частині амортизаційних відрахувань, системи консолідованої звітності, звітного періоду – один рік, інвестиційних пільг [1, с.223].

Загальні тенденції оподаткування у країнах ЄС:

1. Загальний рівень оподаткування у країнах – членах Європейського Союзу суттєво коливається, а саме: від 28% у «старих» (ЄС-15) до 51% у «нових» членах (ЄС-13).

2. «Нові» члени Європейського союзу мають суттєвий внесок податків на споживання в загальних надходженнях (у середньому на 10% більше, ніж в ЄС-15). Теорія та практика оподаткування свідчить, що при економічному зростанні прямі податки набувають домінуючого фіскального впливу, а при економічному спаді, навпаки, зростає роль непрямих податків. Вищезазначені тенденції досить яскраво проявляються у «старих» країнах – членах ЄС, в яких спостерігається економічне зростання та високий рівень життя населення.

3. Спільним для країн ЄС є те, що частка акцизу на енергоносії в надходженнях акцизного податку значна і коливається від 54% – у Великобританії до 80% – в Італії [2].

На сьогодні, враховуючи специфіку бюджетно-податкової політики та систем оподаткування кожної країни, в ЄС відмовились від створення єдиної податкової системи. Замість цього було вирішено привести законодавства країн – членів ЄС з питань оподаткування у відповідність Договору про ЄС.

Система оподаткування ЄС складається з трьох рівнів: інституційний, регулюючий та сукупність гармонізованих податків (рис. 1).

Рис. 1. Складові системи оподаткування країн - членів Європейського Союзу

Злагоджена взаємодія всіх інструментів податкового впливу здійснюється за рахунок податкової гармонізації. Вперше політику податкової гармонізації започаткував так званий Комітет Ньюмарка або Комітет по фіскальним і фінансовим питанням у 1962 році, яка представляла собою зближення прямого оподаткування [3, с. 22]. Головне завдання політики гармонізації прямого оподаткування – це співставність національних податкових законодавств, уніфікація ставок податку на доходи від цінних паперів і відсотків, усунення подвійного оподаткування, максимальне унеможливлення ухилення від сплати податку. До основних принципів і напрямів інтеграційних процесів у оподаткуванні доходів фізичних осіб належить досягнення таких цілей як захист інтересів малозабезпечених верств населення за рахунок пільгового оподаткування та диференціація ставок податку в залежності від річного доходу і складу сім'ї.

В сучасних умовах гармонізація у сфері прямого оподаткування головним чином зосереджена на податках, що мають прямий вплив на рух капіталу: податку на операції з капіталом та податку на відсотки і дивіденди. І якщо на даний час непряме оподаткування підлягає регулюванню численними регламентами та директивами Ради та Комісії ЄС, то в рамках прямого оподаткування країнам-членам в більшій мірі надано фіскальний суверенітет і воно віднесено до регламенту національних законодавчих систем [4, с. 458].

Протягом останніх десятиліть у розвинених країнах ЄС спостерігається стале скорочення рівня середніх податкових ставок. Проте співвідношення обсягів податків та ВВП, а також структура податкового навантаження залишаються майже незмінними, що свідчить про стабільність рівня фінансування державних витрат і системи перерозподілу доходів в економіці. Це вказує на позитивний вплив податкової конкуренції, що сприяє не стільки загальному скороченню податкових надходжень, скільки формуванню більш конкурентоспроможних систем оподаткування, що базуються на ширшій базі оподаткування та нижчих ставках, а також ліквідації деяких елементів національних податкових систем, що фактично дискримінували певні види економічної діяльності.

Виходячи з цього, податкова система країн Європейського Союзу – це сукупність податкових заходів, що регулюються на інституційному рівні з використанням

різноманітних податкових інструментів, що призводять до гармонізації податкового законодавства, реалізують основні свободи малих та великих підприємств, усувають податкову дискримінацію на внутрішньому ринку та ефективно долають податкові правопорушення.

1. Хорошаєв Є. *Гармонізація податкових систем в ЄС // Спільний європейський економічний простір: гармонізація мегарегіональних суперечностей / Є. Хорошаєв; за ред. Д. Лук'яненка і В. Чужикова. – К. : КНЕУ, 2007. – С. 223.*
2. Юрченко В. В. *Сучасні тенденції розвитку та гармонізації податкових систем країн Європейського союзу. Вектори для України / В. В. Юрченко // Ефективна економіка. – 2013. – № 12. – С. 56-59.*
3. Захаров А. С. *Налоговое право Европейского Союза: действующие директивы ЕС в сфере прямого налогообложения / А. С. Захаров. – М.: Волтерс Клувер, 2006. – 22 с.*
4. Barry Bracewell – Milnes. *The Cost of Harmony // INTERTAX. – 2004. – Vol. 32. – Issue 10.*

УДК 657.631.6

С.В. НЕСТЕРОВА

кандидат економічних наук, доцент кафедри фінансів,
Мукачівський державний університет, м. Мукачеве, Україна

ПРОБЛЕМИ МЕТОДОЛОГІЇ ФІНАНСОВОГО АНАЛІЗУ ПРИ ОЦІНЦІ ФІНАНСОВОГО СТАНУ ПІДПРИЄМСТВ

Перебіг економічних процесів в Україні в пострадянський період показав, що більшість підприємств були неготові працювати в умовах невизначеності ринкового середовища. За період становлення незалежності вітчизняної економіки збанкрутувало або зникло з ринку в результаті вимушеного припинення діяльності багато підприємств, за період 2010-2014 років кількість справ про відновлення платоспроможності боржників, що завершилась визнанням підприємств банкрутом, сягнула 24 тис. [1]. Загалом, світова практика ведення бізнесу показує, що лише п'ята частина новостворених компаній продовжує функціонувати після трьох років діяльності, в подальшому з яких ринок полишають ще 80% [2].

Однією з причин цього, на наш погляд, стало невміння спрогнозувати можливі зміни у оточуючому середовищі, відкоригувати власну стратегію з урахуванням цих змін та вчасно запобігти впливу несприятливих факторів, що здатні суттєво знизити фінансову стійкість підприємства. Практично відсутньою була дієва система внутрішнього моніторингу, націлена на виявлення певних індикаторів погіршення фінансового стану.

Нажаль, така ситуація зберігається і по сьогодні. Це можна пояснити як відсутністю усвідомлення необхідності здійснювати ґрунтовний фінансовий аналіз (передусім це стосується малих та середніх підприємств, для яких економія коштів шляхом відмови від окремої кадрової одиниці фахівця-аналітика є превалюючою), так і дефіцитом на ринку праці кваліфікованих спеціалістів, здатних не стільки здійснювати аналітичні розрахунки, але й інтерпретувати їх.

Шляхів та методів оцінки фінансового стану підприємств світова економічна наука виробила немало. Це критеріальний аналіз, інтегрально-бальний аналіз, порівняльний і т. под. Проте методологічною основою залишається коефіцієнтний аналіз, який ґрунтується на відборі найбільш індикативних параметрів, зміна яких у динаміці ймовірно приведе до змін у фінансовому стані підприємства. Певний набір таких параметрів, необхідний та вочевидь достатній для оцінки, наскільки підприємство здатне розрахуватися за своїми короткостроковими зобов'язаннями, вперше був запропонований у кінці XIX ст. так званою «школою емпіричних прагматиків» (Empirical Pragmatists School), представники якої – професійні аналітики, які працювали в області аналізу кредитоспроможності

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>